

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio VIII. Quid dicendum de volitione Providentiæ Divinæ circa peccata ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

sunt: Peccatum est contrarationem: Offendit Deum: est detestabile: dignum poenâ: hoc, aut illud de facto committitur: per poenitentiam deletur; puniunt, & similes; ergo &c.

142. Secunda, quia si Deus non cognosceret peccata, impossibiles forent plurimae partes providentiae divinae; neque enim posset Deus suos à peccatis praeservare, nec lapsis medelam adhibere, nec poenitentibus condonare, nec peccata permittere, nec judicare, nec punire; sed hæc non sunt dicenda; ergo &c.

143. Tertia, quia si Deus, prout sic non cognosceret peccata, non comprehenderet liberum arbitrium creatum; siquidem cognoscens quid posset efficere, non cognosceret in quo posset deficere, quod est peccare; sed hoc non est dicendum; ergo &c. Confirmatur primò, quia nisi peccata cognosceret, non solum non comprehenderet, sed neque imperfectè cognosceret nostram intellectionem, qua peccata concipimus. Secundò, quia nisi cognosceret vitium oppositum, tyranni malitiam, & peccatum, non cognosceret quàm honesta sit virtus, neque virtutem martyrii, & poenitentiae, quæ quidditative respiciunt peccata; sed hæc non sunt dicenda; ergo &c.

144. Dico 2. Scientia Dei practica diversis modis se habet circa malitiam peccatorum: Primò dicitur Deum non posse esse causam, & authorem illorum. Secundò quomodo possit concurrere ad eorum actiones materiales, quin ad eas determinet, sed integram relinquat voluntatem, ut ab illis possit se continere. Tertiò quomodo, & propter quos fines sit permittenda malitia ex illis actionibus necessariò consequens. Quartò quæ bona, & quomodo possint ex peccatis elici. Quintò quomodo peccatorum inordinatio revocari possit ad ordinem per supplicium, aut poenitentiam. Sextò quomodo voluntas creata possit peccatum committere; ex quibus constat, peccata esse materiam circa quam operatur providentia, illam tamen materiam non operari.

145. Dico 3. Peccatorum odium directè pertinet ad providentiam Dei, non minùs, quàm amor virtutum. Probatur primò, quia in voluntate creata, supposito amore boni contrarii, necessariò sequitur odium mali; ergo etiam in actu simplicissimo voluntatis divinae ex formalitate, quâ constituitur amor divinae Bonitatis, aut cujusvis honestatis creatæ, necessariò secundum rationem sequetur formalitas alia, quâ constituitur odium peccati. Confirmatur ex illo psal. 44. *Dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem.* Et Isai. 61. *Ego Dominus diligens iudicium, & odio habens rapinam in holocausto;* ergo &c.

146. Probatur secundò, quia *odisse* est velle, ut non sint ea, quæ odio prosequimur, ut definit Arist. lib. 2. *Rhetor. cap. 4.* sed Deus vult, ut non sint peccata, neque peccatores, ut peccatores sunt, juxta illud psal. 103. *Deficiant peccatores à terra, & iniqui, ita ut non sint.* Et psal. 5. *Odisti omnes, qui operantur iniquitatem, perdes omnes, qui loquuntur mendacium;* ergo &c.

147. Dico 4. Positiva volitio ordinandi peccata continetur in quidditate Providentiae divinae circa illa. Probatur ex supra dictis à n. 139. quibus autem modis ordinari possit peccatum exposuit D. Bonav. in 1. dist. 46. q. 3. art. 1. dicens, peccatum non posse ordinari, quasi res susceptiva ordinis intrinseci, cum sit essentialiter inordinatio; posse tamen ordinari per extrinsecam sibi dispositionem, per quam destinatur, ut sit medium, aut dispositio ad

bonos effectus, quorum nonnulli supponunt essentialiter peccatum, prout supra diximus. Præcipua tamen peccatorum ordinatio fit, aut per poenitentiam, quæ destruantur, aut per supplicium, quo illis redditur debitum, & in sua sede collocantur. Utrum autem Providentia divina possit velle peccata: aut velle ut sint, vel fiant? Jam dicimus: Sit igitur.

SECTIO VIII.

Quid dicendum de volitione Providentiae Divinae circa peccata?

DIFFICULTAS I. Utrum Providentia Divina possit velle peccatum? Dico 1. Deus non potest peccare. Est de fide. Probatur primò ex Deuter. 32. *Deus fidelis, & absque ulla iniquitate.* Et psal. 144. *Sanctus in omnibus operibus suis.* Et 1. Joan. 3. *Peccatum in eo non est.* Et Rom. 3. *Nunquid iniquus est Deus?* absit. Et Rom. 9. *Nunquid iniquitas apud Deum?* absit. Et sæpe alibi.

Probatur secundò ratione, quia Deus est bonum incommutabile, & simpliciter necessarium; sed tale non esset, si posset peccare, posset enim fieri malus, & mutari; ergo &c. Confirmatur, quia peccatum est summum malum; ergo summè repugnat summo Bono.

Probatur tertio, quia ex illo 1. Joan. 3. ibi: *Qui natus est ex Deo, peccatum non facit, quoniam semen illius in eo manet, & non potest peccare, quoniam ex Deo natus est:* colligunt Doctores cum D. August. lib. 2. de peccator. merit. cap. 7. & lib. 1. de grat. Christi. cap. 21. neminem, ut ex charitate operatur, posse mortaliter, aut venialiter peccare; sed Deus est ipsa divinitas, & charitas per essentiam; ergo habet essentialiter repugnantiam cum peccato. Confirmatur primò, quia Deus est prima, & summa regula; sed ab hac deficeret, si posset peccare; ergo &c. Secundò, quia foret infelix, & poenâ dignus; ergo &c.

Dico 2. Deus non potest velle peccatum, neque per se, neque per accidens. Probatur primò Exod. 23. *Aversor impium:* id est in quantum impium, psal. 5. *Non Deus volens iniquitatem tu es.* Et psal. 44. *Dilexisti iustitiam, & odisti iniquitatem.* Et Prov. 15. *Abominatio est Domino via impii.* Et Sapient. 14. *Odio sunt Deo impius, & impietas ejus.* Et Abacuc. 1. *Mundi sunt oculi tui, nè videant malum;* ergo &c.

Probatur secundò ratione, quia si Deus, sive per se, sive per accidens vellet peccatum, peccaret; siquidem ideò homo, & Angelus peccant, quia peccatum volunt, licet, per accidens ratione boni, cui peccatum conjungitur, nempe ob delectationem, propriam excellentiam, vindictam, & similia; sed Deus, ut diximus, non potest peccare; ergo &c. Confirmatur, quia quod non potest reddi honestum, non potest honestè, sed turpiter amari; atqui peccatum nulla ratione potest reddi honestum, utpotè consistens in volitione essentialiter turpi, quæ non potest fieri honesta; ergo nulla ratione potest à Deo amari honestè, sed turpiter, quod non est dicendum.

Probatur tertio, quia sicut omnis propositio negativa sumit veritatem ab affirmativa, & obiecto positivo, ita omnis impossibilitas, quæ est quoddam genus

genus negationis, sumit veritatem à necessitate, quæ est veritas positiva prærequisita ad omnem impossibilitatem; sed Deus, cum sit essentialiter ipsa bonitas, virtus, rectitudo, & ratio, necessarîo amat se ipsum; ergo impossibile est, quod amet, & velit peccatum; aliter se ipsum negabit contra illud 2. Timoth. 2. *Deus fidelis permanet, negare se ipsum non potest.* Confirmatur primò, quia peccatum est aversio à Deo, ei contrarium, & quodam virtuali aff. Cui est illius destructivum, quatenus vult non esse sibi Deum, neque Deum esse sibi ultimum finem. Secundò, quia ex 1. Joan. 4. *Deus Charitas est;* peccatum autem est directè contrarium charitati; ergo Deus non potest illud velle.

154. Probatur quartò, quia nulla potentia potest ferri extra suum objectum adæquatum; aliter extra suam essentiam ferretur, illamque mutaret; sed objectum adæquatum formale voluntatis divinæ est bonum divinum, materiale autem est bonum illud, quod est ordinabile ad bonum divinum, quale non est peccatum, cum sit essentialiter inordinatio, quod autem tale est, non potest ordinari; alioqui tenebræ possent illuminari, & curvitas rectificari; ergo voluntas divina non potest ferri in peccatum.

155. Advertes hic præcedentem doctrinam intelligendam esse, non solum de peccato mortali, sed etiam de veniali; siquidem hoc etiam suo modo est contrarium Deo; quodam modo ab eo avertit; excludit honestatem, & ordinem ad Deum, & est essentialiter contra rationem.

156. Dico 3. Deus non potest odisse bonum honestum. Probatur, quia ejusdem rationis est amare malum, & odisse bonum oppositum; siquidè odium essentialiter supponit amorem oppositi; sed Deus, ut diximus, non potest velle malum; ergo neque odisse bonum. Confirmatur, quia non minus turpe est odisse bonum honestum, quam amare, & velle malum turpe; sed Deus non potest hoc velle; ergo neque illud odisse.

157. Difficultas 2. Utrum Deus velit, mala esse, aut fieri à voluntate creata? Negative. Est de fide. Ita D. Aug. in *Enchirid. cap. 101.* D. Ansel. de liber. arbit. cap. 8. D. Thom. 1. p. q. 19. art. 9. & 1. 2. q. 19. art. 10. & in 1. dist. 48. q. unica art. 2. Magist. in 1. dist. 46. Albert. 1. p. q. 40. memb. 2. tr. 10. a. 3. Alexand. 1. p. quest. 40. memb. 1. D. Bonav. a. 1. q. 2. & 3. Richard. art. 1. q. 2. & 6. Durand. dist. 47. q. 2. & alii, quos citat, & sequitur P. Ruiz d. 26. de Volunt. Dei sect. 2. à n. 12. Probatur primò, quia Deus, ut diximus, non potest velle malum culpæ; sed fieri malum culpæ est malum culpæ; siquidem omnis actio sortitur rationem ex termino; mala autem fieri sonat actionem tendentem ad mala ut ad terminum; ergo est malum culpæ; consequenterque Deus non potest velle mala fieri.

158. Probatur secundò, quia si Deus vellet fieri malum, etiam vellet ipsum malum; siquidem qui vult antecedens per se ordinatum ad consequens, quod ex illo sequitur necessariò, etiam vult ipsum consequens; fieri autem malum est antecedens per se ordinatum ad malum, quod ex illo sequitur necessariò; sed Deus, ut diximus, non potest velle malum; ergo neque fieri malum.

159. Probatur tertio, quia si Deus vellet mala fieri, etiam vellet mala eligi; siquidem mala non possunt aliter fieri, nisi libera electione; sed Deus non vult mala eligi; alioqui homo non peccaret; siquidem voluntas creata non peccat conformando se cum divina voluntate; sic autem se conformaret eli-

gendo mala, quæ Deus vellet eligi; ergo neque vult mala fieri.

Probatur quartò, quia si Deus vellet fieri mala, non rectè colligeret Patres ex eo, quod Deus prohibet mala, non velle, ut fiant, neque esse auctorem illorum; sed ita colligunt D. Epiph. *Hæres. 66.* D. Damas. *Dialog. contr. Manich. D. Cyril. Alex. lib. 3. contr. Julian. D. Amb. 1. Exameron. cap. 8. de Fulgent. lib. 1. ad Monim. & Concil. Araus. 2. can. 23. ibi: Suam voluntatem homines faciunt, non Dei, quando id agunt, quod Deo displicet; ergo &c.*

Probatur quintò, quia si Deus vellet mala fieri, posset malitiam impiorum prædestinare, & impios ad peccatum; sed hoc est impossibile, & error damnatus in *Concil. Araus. can. 25. Concil. Valent. cap. 3. & Trid. sess. 6. can. 17.* ergo &c. Confirmatur, quia Patres constanter affirmant sola bona esse à Deo prædestinata; mala autem non prædestinata, sed præscita; ergo &c.

Oppositum fuit error Theodor. Mopsvesteni, quatenus dixit, hominibus fuisse utile peccare, ideoque Deum docuisse peccatum, & concessisse hominibus peccare, quatenus illis expediebat; fuit tamen id damnatum in *Synod. gener. 2. Constantinopolitana collat. 8.* Huic similis fuit aliorum error dicentium, Deum non velle quidem mala, velle tamen mala esse & fieri, inter quos P. Ruiz cit. num. 2. adnumerat Hugon. Victor. lib. 1. de Sacram. Fidei p. 4. cap. 5. & 13. & 14. pro quibus:

Argues 1. Aut Deus vult mala fieri: aut non: si non vult fieri; ergo non fient, cum sit Omnipotens: si vult fieri; ergo, Deo volente, fiunt, sine quo nihil fieri potest. Respondeo Deum neque velle mala fieri, neque non fieri, sed tantum permittere; sicque circa peccata, quæ permittit, datur in Deo volitio absoluta, & efficax permittendi; non ita tamen datur volitio positiva absoluta, & efficax, quæ terminetur ad existentiam, aut non existentiam peccatorum, sed sola volitio complacentiæ, antecedens, & inefficax de non existentia peccatorum, & voluntas signi prohibens peccata.

Argues 2. Ex D. Aug. in *Enchirid. cap. 95.* Non fit aliquid, inquit, nisi Omnipotens fieri velit, vel sinendo, ut fiat, vel ipse faciendo; ergo licet Deus non velit mala, potest tamen velle ut fiant. Respondeo Deum velle ut fiant mala sinendo, ut ait D. Aug. id est permittendo, quæ autem Deus sinit, sive permittit, non vult fieri voluntate beneplaciti, quæ sola est propriè voluntas, sed voluntate signi, quæ solum metaphoricè dicitur voluntas, sic enim apud nos permissio solet esse signum nostræ voluntatis. Ita D. Augustinum explicat D. Thom.

Argues 3. Deus vult esse omne bonum, quod est, & fieri omne bonum, quod fit; sed licet mala non sint bona, est tamen bonum mala esse, vel fieri, ut ait D. August. in *Enchirid. cap. 96.* ibi: *Quamvis ea, quæ mala sunt, in quantum mala sunt, non sint bona; tamen ut non solum sint bona, sed etiam sint mala, bonum est;* ergo Deus vult mala esse, & fieri. Respondeo negando minorem quoad secundam partem; neque enim mala esse, aut fieri est bonum, sed malum; unde D. August. solum vult, bonum esse, non solum esse bona, sed etiam permittere mala, quorum occasione illustriora reddantur, & fiant bona.

Argues 4. Deus ex peccatis colligit maxima bona, ad quæ ordinat peccata; ergo hæc sub hac ratione sunt bona, & à Deo appetibilia. Respondeo negando consequentiam; nihil enim dicitur appetibile propter bonitatem sibi per accidens

adju-

adjunctam contra suam intentionem, sed propter id, quod ei convenit per se; bona autem, quæ Deus colligit ex peccatis, non sunt fructus per se, sed per accidens nati ex ipsis peccatis; nemo enim colligit de spinis uvas, aut de tribulis ficus. Matth. 7. nisi ob infinitam sapientiam, & potentiam colligentis.

167. Patet primò, quia præter intentionem tyranni est patientia, & corona martyris: & præter intentionem Luciferi Incarnatio, & redemptio Mundi; ergo bonus fructus sequitur præter intentionem peccantis, quatenus peccans est. Secundò, quia non sunt facienda mala, ut veniant bona; alioqui cum iniquitas nostra iustitiam Dei commendet, injustè Deus peccatores damnaret; ergo fructus, quem Deus colligit ex peccatis, non excusat eorum turpitudinem, & malitiam; consequenterque ob ipsum fructum non redduntur appetibilia.

168. Argues 5. Deus vult totius Universi perfectionem, cum universale bonum sit divinius; sed peccatum esse confert ad Universi perfectionem, ut infra dicemus, & significat D. Dionys. de Divin. Nomin. cap. 3. *Erit, ait, malum ad omnes*: id est ad omnium perfectionem: idemque probat D. Aug. in Enchirid. cap. 10. & 11. ergo &c. Respondeo peccatum non conferre ad perfectionem Universi per se, sed tantum per accidens ob extrinsecam Dei Providentiam directè contrariam malitiæ peccati. Undè D. Dionys. potius negat malum conferre ad Universi perfectionem, quatenus illud deducit quasi inconveniens ex quodam errore, supponitque mala non conferre ad Universi perfectionem, ut notat D. Thom.

169. Argues 6. Nullus potest velle efficaciter finem, quin etiam efficaciter velit ea, quæ necessariò prærequiruntur ad talem finem, aut prævideat fore efficaciter volita per alienam voluntatem; sed Deus vult efficaciter poenitentiam, gloriam Martyrum, Doctorem, & Virginum; ergo non potest sic velle, quin etiam efficaciter velit peccata, crudelitatem tyrannorum, perfidiam hæreticorum, & tentationes hominum impudicorum; consequenterque velit esse peccata, quæ sunt media ad illos fines, quos efficaciter vult. Respondeo negando majorem: potest enim quis velle efficaciter finem, quin sic velit, quæ ad illum necessariò prærequiruntur, aut ea prævideat absolute futura; dummodò per Scientiam Conditionatam certò præsciat, ut Deus præscit, quod si tales voluntates constituantur in talibus circumstantiis, eligerent ea, quæ prærequiruntur ad talem finem.

170. Patet, quia Sacerdos potest velle efficaciter absolutiones conferre, & eo fine jurisdictionem accipere, licet implicet contradictionem absolutio, nisi supposito peccato, quia certò præscit, si Mundus perseveret sub eodem Providentiæ genere, committenda fore peccata; ergo multò facilius, & certius poterit Deus prædestinare patientiam Martyris (idem dicendum de aliis, de quibus in argumento,) antequam videat crudelitatem tyranni absolute futuram, quatenus certissimè Scientiâ conditionalium novit fore, ut si tyranno tribuat regnum, & potentiam, eis abuturum ad insolentiam, & crudelitatem contra fideles, in quo Deus non intendit, sed tantum permittit peccata tyranni. De hoc tamen latius infra.

171. Argues 7. Licet qui vult finem, non debeat necessariò velle media requisita ad ipsum finem; non tamen potest negari, quicumque vult finem, posse saltem liberè velle media simpliciter ad finem requisita; ergo &c. Respondeo quicumque vult

finem, posse etiam liberè velle media simpliciter requisita, dummodò talia sint ab intrinseco; aut saltem ex se non sint ordinata ad contrarium finem: at verò peccata, cum non sint ab intrinseco media ad fines bonos à Deo intentos, imò ex natura sua ordinentur ad contrarios, & solum ob extrinsecam ordinationem infinitæ sapientiæ possint ad bonos fines deservire, idè non possunt à Deo amari, licet ab eo ametur finis.

Argues 8. Quæ per se ordinantur ad aliquem finem, ab eo sumunt honestatem, & amabilitatem; sed peccata fieri à voluntate creata est medium per se requisitum ad bonos fines à Deo intentos; sic enim Reprobatio, & poenitentia Magdalene sunt fines intenti à Deo, ad quos tamen peccata sunt media per se requisita, utpotè quæ essentialiter respiciunt, cum non possint dari Reprobatio, & poenitentia, nisi præsuppositis peccatis; ergo &c.

Respondeo negando minorem: neque enim peccata sunt media per se, sed tantum per accidens ad ullum finem honestum, ut patet ex dictis, & ulterius ostendimus, nam ut medium sit per se ordinatum ad finem, non sufficit essentialis ordo, quem finis habet ad medium, ratione cuius non potest esse sine illo, sed requiritur ordo medii ad finem, ita ut medium ex natura sua ad illum, & non ad contrarium dirigatur: non autem sic diriguntur peccata ad poenitentiam, imò contra illam, per quam destruuntur; neque ad ostendendam glorificationem Contributorum Dei per reprobationem, imò ex se destinantur contra Dei gloriam; ideoque non sunt media per se requisita ad eos fines à Deo intentos.

SECTIO IX.

Utrum Deus possit dici author, aut causa peccati in aliquo genere Cause?

Dico 1. Deus non est author, neque causa peccati, neque id potest cadere in Bonitatem divinam. Est de fide. Probatur 1. ex Scriptura Hierem. 2. *Ego replantavi vineam electam omne semen verum: quomodo conversa es mihi in pravam?* Et Matth. 13. *Nonne bonum semen seminasti in agro tuo? Undè ergo habet zizaniam? Inimicus homo hoc fecit.* Et Jacob. 3. *Non est ista sapientia de sursum descendens.* Et 1. Joan. 2. *Concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum, & superbia vitæ, non ex Patre, sed ex Mundo est.* Confirmatur, quia sic definitum fuit à Concil. Trid. sess. 6. can. 5. ibi: *Si quis dixerit, non esse in potestate hominis vias suas malas facere; sed mala opera, ita ut bona, Deum operari, non permittit solum, sed propriè, & per se, adeò ut sit proprium ejus opus, non minus proditio Jude, quam vocatio Pauli: anathema sit.*

Probatur secundò ratione, quia Deus ex-suppositione quod liberè operatur, cum necessariò operetur ex honesto amore sui, necessariò operatur bonè, & justè; idè enim Scriptura dicit omnes vias Domini esse rectas & justas; sed peccatum neque est bonum, neque justum; ergo &c. Confirmatur primò, quia ex D. Ansel. in Prolog. cap. 10. Deus est justus, quia facit, quod decet summè bonum; sed peccatum non decet, imò de-decet summè bonum; ergo &c. Secundò, quia quidquid Deus facit, est bonum, juxta illud Gen. 1. *Vidit*